

CIS DE STRANDJUTTER

Hij kent het strand als geen ander. Strandjutten is zijn passie en passie is er om gedeeld te worden met anderen. Klaar om je te laten inwijden in de mysteries van de meest gekke strandvondsten?

BOKSERS IN DE BRANDING

Ondanks de kwakkelende zomer, heerste er op het strand een drukte van belang. Zo kreeg ik half augustus een telefoontje, met het geluid van de golven op de achtergrond: "Ik sta op het Groot Strand van Oostende, met mijn voeten in het water, en het krioelt hier van de kleine slakjes. Niet te doen. Nog nooit gezien". En natuurlijk de onvermijdelijke vraag, "of dat normaal was". Handig toch die moderne communicatiemiddelen, ik kon de verbaasde vraagsteller meteen, van achter mijn bureau, een antwoord geven.

GEEN SLAKKEN MAAR KREEFTJES

De slakjes zijn eigenlijk geen slakjes. Dat wil zeggen, de slakkenhuisjes zijn niet langer bewoond door de oorspronkelijke eigenaar maar door een klein kreeftje, een heremietkreeft. Heremietkreeften hebben een week en dus kwetsbaar achterlijf. Dat moet beschermd worden. En wat is er beter dan een leeg slakkenhuisje? Stevig dat wel, maar met het nadeel dat het niet meegroeit met de nieuwe bewoner. Dus moet die op geregelde tijdstippen op zoek naar een nieuwe woning en dat is niet altijd gemakkelijk.

Voor onze kust komen 2 soorten heremietkreeften voor. De gewone heremietkreeft *Pagurus bernhardus* - soms aan te treffen tussen gekookte wulken - en de kleine heremietkreeft *Diogenes pugilator*, ook wel "bokser" (*pugilator* = bokser) genoemd. Het is die laatste die dikwijls opvallend in de branding aanwezig is of bij laagtij in de zwinnen rondkruipt. Het onderscheid tussen beide soorten is snel gemaakt: bij de kleine heremietkreeft is de linker schaarpoet het grootst, bij de gewone heremietkreeft de rechter. Eerstgenoemde blijft ook veel kleiner dan zijn grote broer. Ook zijn kleur oogt grijzer terwijl de gewone heremietkreeft meer roodoranje is.

BIBBERENDE MACHO'S

De kleine heremietkreeft is één van de weinige dieren die echt temidden het geweld van de branding kan leven. En daar gebeurt het dan allemaal: voedsel zoeken, zich voortplanten en natuurlijk ook van schelp wisselen. Voor deze activiteiten is het voordelig als er soortgenoten in de buurt zijn. De kleine heremietkreeft is een druk baasje en het wisselen van schelp gaat meestal niet zonder slag of stoot - het aantal geschikte schelpen is immers beperkt - en er wordt al eens geruzied.

Het is niet de eerste keer dat de aanwezigheid van kleine heremietkreeftjes zo in het oog springt. Ook in het verleden, bijvoorbeeld tijdens de zomers van 1983 en 1984, is dat al voorgekomen. En in de verzamelingen van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) dateert de oudste geregistreerde strandwaarneming van 1930, te Nieuwpoort. De oudste waarneming in open zee in 1899 staat op naam van Gilson (jawel, dezelfde man van het artikel: 'Schatkamers van onze mariene wateren', pag. 3-10).

Wel blijkt dat de "boksertjes" na een koude winter verdwijnen, om na een paar warmere jaren terug op te duiken. Voor de Nederlandse kust was Diogenes altijd al

zeldzaam. De laatste jaren komen er echter berichten van massale aantallen heremietjes op Nederlandse, Duitse en zelfs Deense stranden. De kleine heremietkreeft dringt blijkbaar verder de Noordzee binnen, een duidelijk signaal dat de kustwateren warmer geworden zijn.

GROOT AANBOD OP DE IMMOBILIËNMARKT

Maar er is meer. Mogelijk profiteert de soort van een toenemende beschikbaarheid van kleine slakkenhuisjes. De laatste jaren worden de stranden overal opgespoten, dikwijls met grof zand dat veel lege (fossiele) slakkenhuisjes bevat. Dat was dit voorjaar nog het geval op het Groot Strand van Oostende. Bovendien is er in onze kustzone ook een toename van kleine slakken zoals de fuikhoorn, die na afsterven perfect gerecycleerd kunnen worden als tweede verblijf door de kleine heremietkreeft.

Tot slot. Wil je de actieve scharrelaars bezig zien? Dan moet je wel op het juiste moment op de juiste plaats zijn: de laagwaterlijn bij het keren van het tij!

(FK)

■ Boksertjes of kleine heremietkreeftjes kunnen soms talrijk voorkomen in de branding of in de zwinnen op het strand. Je herkent ze aan de vergrote linkerschaar en de grijze kleur (MD)